

10. januar 2012

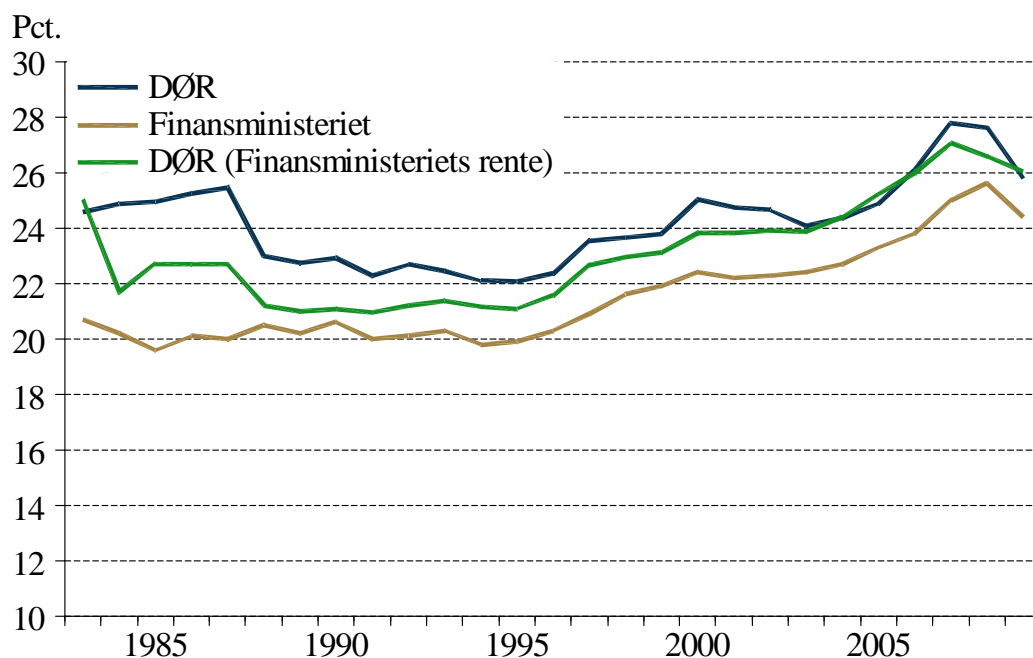
Forskelle i beregningen af ulighed mellem DØR og Finansministeriet

Efter udsendelsen af diskussionsoplægget til mødet i Det Økonomiske Råd, efteråret 2011 er der blevet stillet spørgsmålstegn ved analyserne af uligheden i kapitlet om Indkomstfordeling i *Dansk Økonomi, efterår 2011*.

Konklusionen i *Dansk Økonomi, efterår 2011* er, at udviklingen i uligheden set over hele perioden har været stærkt præget af konjunkturudviklingen. Uligheden faldt fra et relativt højt niveau under højkonjunkturen i 1980'erne til et lavere niveau i perioden 1988-95, der var præget af lavkonjunktur. Under højkonjunkturen, der fulgte, steg uligheden gradvist, indtil uligheden igen faldt i den seneste krise i 2008 og især 2009, jf. omstående figur 1.

Analyser af udviklingen i uligheden fra Finansministeriet giver ikke helt den samme konklusion. Overordnet viser analyserne fra Finansministeriet ganske vist nogenlunde samme udvikling i uligheden. Siden slutningen af 1980'erne har udviklingen således været stort set parallel, mens billedet afviger noget i begyndelsen af den betragtede periode. Ifølge Finansministeriet lå uligheden således på et nogenlunde uændret niveau igennem 1980'erne og frem til midten af 1990'erne. Dermed genfindes faldet i uligheden i 1980'erne – og især fra 1987-1988 – fra analyserne i *Dansk Økonomi, efterår 2011* ikke i Finansministeriets beregninger. Finansministeriet (FM – nu Økonomi- og Indenrigsministeriet) og De Økonomiske Råds Sekretariat har i samarbejde forsøgt at afdække forskelle i beregningerne.

Figur Ulighed i indkomster målt ved Gini-koefficienten

Kilde: Finansministeriet og egne beregninger på baggrund af registerdata.

Anm.: Det bemærkes, at kvaliteten af data i perioden før 1987 er relativt dårlig, hvorfor der primært bør fokuseres på udviklingen fra 1987 og frem.

En væsentlig forskel mellem Finansministeriets og Det Økonomiske Råds beregninger er, at der ved beregningen af den økonomiske lejeværdi anvendes ret forskellige rentesatser. I Finansministeriets beregninger anvendes en årlig rentesats på 4 pct. i hele perioden, mens De Økonomiske Råd (DØR) anvender den gennemsnitlige obligationsrente. Den af DØR anvendte rente lå i 1983 på knap 14½ procent og faldt frem mod 1988 til 10½; alene fra 1987 til 1988 faldt renten med næsten 1½ pct.pont. Hvis der i DØR-beregningerne anvendes en rente på 4 pct., ville faldet i Gini-koefficienten fra 1987 til 1988 blive mindsket betydeligt, jf. den grønne kurve i figuren. I starten af perioden, hvor den faktiske rente er væsentligt højere end 4 pct., bringer den alternative antagelse om renten Gini-koefficienten væsentligt tættere på niveauet hos Finansministeriet. Derimod gør den alternative renteantagelse ikke nævneværdig forskel i slutningen af perioden, hvor den faktiske rente er relativt tæt på den af Finansministeriet anvendte faste rente på 4 pct.

Selv når der anvendes den samme renteforudsætning, er der en forskel i niveauet for Gini-koefficienten. Generelt ligger Finansministeriets ulighedsmål ½-1½ procent.pont under DØR-beregningen (selv med samme rente). Forskelle i definitionen af den økonomiske husholdning er en væsentlig forklaring på denne niveau-forskel. Finansmini-

steriet betragter en husholdning, hvor alle børn indgår indtil de bliver 25 år eller de flytter hjemmefra. Dette sænker isoleret set Gini-koefficienten med næsten 0,9 pct. i forhold til beregningerne fra DØR, hvor uligheden beregnes for voksne personer, og antallet af børn kun indgår ved beregningen af husholdningernes ækvivaleringsfaktor.

Udover de to nævnte forhold er der en række mindre forskelle i beregningsmetoden, bl.a. i opgørelsen af ikke-hævet overskud i virksomhedsordningen, børne- og hustrubi-drag samt børnecheck 1984-86. Disse forskelle vurderes dog ikke at have væsentlig betydning for beregningerne.

Sammenfatning

Der er identificeret en række forskelle i beregningerne af ulighed i Danmark. Den store forskel i beregningerne er den anvendte rente for en imputeret lejeværdi af egen bolig. Herudover anvender de to institutioner forskellige tællingsenheder, idet børn også medgår i Finansministeriets beregninger, mens DØR kun beregner ulighed for voksne.